

TEN OVERSTAAN VAN DE HELE WERELD

Alfred Hayes

*Ten overstaan van
de hele wereld*

Vertaald uit het Amerikaans door
Marcel Misset

Lebowski Publishers, Amsterdam 2017

Oorspronkelijke titel: *My Face for the World to See*
Oorspronkelijk uitgegeven door: New York Review Books Classics, 2013
© Alfred Hayes, 1958
© Vertaling uit het Amerikaans: Marcel Misset, 2017
© Nederlandse uitgave: Lebowski Publishers, Amsterdam 2017
Omslagontwerp: Dog and Pony Amsterdam
Typografie: Crius Group, Hulshout

ISBN 978 90 488 1880 8
ISBN 978 90 488 1881 5 (e-book)
NUR 302

www.lebowskipublishers.nl
www.overamstel.com

OVERAMSTEL
uitgevers

Lebowski Publishers is een imprint van Overamstel uitgevers bv

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

1

Het feest duurde te lang; moe van alle stemmen die iets te opgewonden klonken, van de drank, die iets te makkelijk voorhanden was, dacht ik: ik wil even alleen zijn, en om – al was het maar voor even – te ontsnappen aan de glimlachjes die je aan de piano vastprikten of aan vragen die je onrustig in je stoel deden schuiven, liep ik naar buiten om naar de oceaan te kijken.

Daar was hij, precies als in de advertenties, donker en zwaar, aanzwellend, met in de verte de lichten van een schip dat vertraging had opgelopen en langzaam zuidwaarts voer. Ik keek naar het water, over een of andere grens, terwijl achter mij, vanuit de helder verlichte kamer met zijn bamboe bar en bamboe barkrukken, stemmen van mensen, geen vrienden van elkaar maar ook geen vreemden, de gesprekken voortzetten over het een of andere succesje, of een mop herhaalden. Het leek onzinnig om nog veel langer te blijven: ik was moe en het feestje liep ten einde. Het leek onzinnig om nu te vertrekken; thuis wachtte mij niets dan een leeg huis.

Onder mij lag het strand. Een meisje kwam uit een van de slaapkamers beneden gelopen. Ze droeg een korte broek, een gestreept truitje, had een kapiteinspet op haar hoofd en hield een cocktailglas in haar hand. Voorzichtig en vrolijk zwierde ze over het strand in de lichtstralen die vanuit het huis over het strand vielen, balancerend met het glas en met die namaakpet

op haar zwarte haar. Haar benen leken, in het strakke broekje en in de duisternis, uitzonderlijk wit. Ze liep naar de vloedlijn, nam met een nadrukkelijk gebaar een grote teug uit haar glas en hield haar hoofd een beetje schuin om naar de sterren te kijken. Het was een mooi beeld: de zee, die korte broek, die cocktail. Ik nam aan dat ze zelf leek te beseffen hoe fraai het plaatje was dat ze maakte; net als ik trouwens deed, staand op de veranda, bedachtzaam rokend. Het leek alsof ik haar eerder had gezien: in elk geval die witte benen, dat lange haar, die vrolijke pet, tegen de mast van een zeilboot geleund in Balboa, in het weekend, als het daar zwart zag van de mensen, of op een barkruk rond een uur of vijf in Ocean House, als je tenminste lid was en je eigen parasol huurde, wat me in haar geval niet waarschijnlijk leek; waarschijnlijk was ze er op uitnodiging, in Ocean House, net als op die zeilboot in Balboa, meestal niet alleen, meestal waren er nog drie of vier meiden met even lange benen en datzelfde krullende haar. Ik kon haar gezicht niet zien, maar dat gaf niet: ik wist min of meer wie ze was, en ik wist zeker dat ze zich daar helemaal één met de zee voelde terwijl het water om haar enkels golfde. Toen begon ze plotseling, het glas geheven alsof het een of ander ceremoniële kelk was, de zee in te lopen. Haar benen glommen in de duisternis. Even stopte ze om nog een ceremoniële slok te nemen, en toen deed de onderstroom iets met het zand waar ze op stond en viel ze. Schitterend vond ik het. Haar tengere bovenlichaam was nu grondig doorweekt, de kapiteinspet was van haar hoofd gevallen. Ze stond op en stelde zich teweer tegen de Stille Oceaan, ineens tekende haar silhouet zich niet meer zo fraai af tegen de onverschillige lucht als een paar minuten geleden. Ze zag eruit als een grondig geruïneerde zeemeermin. Ik leunde met mijn ellebogen op de balustrade van de smalle veranda en genoot van haar ongelukje. Ik had genoeg van het gezelschap, hun vrije-

tijdsleding, hun comfortabele strandschoentjes en die T-shirts, al die luchtige jurkjes, topjes en sandalen, al die vrijmoedigheid, al die zongebruinde charme.

Het meisje wankelde een beetje, de pet was weggedreven, het glas verdwenen. Toen liep ze ineens verder de oceaan in. Ze vocht met de branding en liep al lang niet meer, zoals ik eerst nog dacht. Een grote golf kwam aangerold en overspoelde haar. Ze ging echt kopje-onder. Ik riep iets en sprong van de veranda.

Ze lag hoestend op het strand en probeerde over te geven. Slijm droop uit haar mond en zeewier kleefde aan haar benen. Ze bleef maar proberen te praten. Ze zouden nu wel uit het huis komen, dus hield ik haar met moeite in bedwang en probeerde ik het water uit haar te pompen. Ik voelde me ongemakkelijk in mijn positie, die iets obsceens had; mijn broek zat onder dat rotzand en die twee cockerspaniëls begonnen te blaffen omdat ze dachten dat we een of ander spelletje speelden. Toen gaf ze over. Het kwam er allemaal uit: het zoute water, de gin, wat ze gegeten had, de hele zoi. Ze was helemaal niet knap. Het was vervelend, weerzinwekkend. Natuurlijk kwamen de honden meteen even ruiken.

Maar ze kon tenminste weer ademhalen, of gieren eigenlijk.

Ze sloegen dekens om haar heen, brachten haar naar binnen, zetten haar bij het haardvuur en gaven haar een kop hete koffie. Niemand reageerde erg ontdaan. Het leek alsof ze rekening hielden met dit soort incidenten bij de feestjes die ze gaven.

‘Wie heeft haar eigenlijk meegenomen?’

‘Benson, toch? Die blijft nog wel een weekje gepekeld, lijkt me.’

‘Ze moesten een hek om die oceaan zetten. Levensgevaarlijk.’

‘Kijk ’r rillen, dat arme kind.’

‘Laat die honden eens ophouden.’

Ze zag er ineens uit als een klein meisje, haar gezicht was lijkbleek. Ze bleef maar rillen, hurkte bij het vuur in die deken alsof ze zat te wachten op verwijten, een of andere straf. Ik had met haar te doen en had vagelijk de pest in; bovendien had ik geen korte broek aan. Ik zei tegen Charlie: 'Jezus, nodig je mij een keertje uit en dan gebeurt dit.'

Hij schudde zijn hoofd. 'Zo'n kind nog. Te veel martini's gehad, denk ik.'

'Zal wel.'

'Ze kunnen gewoon niet drinken.'

'De volgende keer dat je me uitnodigt neem ik beademingsapparatuur mee.'

Ik ging naar boven en leende een broek en een trui van Charlie om in naar huis te rijden.

Thuis was een flat die ik huurde aan de boulevard. Het kon ermee door; misschien iets te wittebroodswekenachtig: het meisje waar ik het van huurde probeerde in Europa een mislukt huwelijk te vergeten dat kennelijk was gevolgd door een mislukte scheiding. De flat had ze ingericht tussen twee echtgenoten in, het was nogal een liefdesnestje. De woonkamer werd begrensd door een klein barretje met twee leren krukken, achter de bar hingen grote posters van stierengevechten die ze uit Mexico-Stad had meegenomen. Waarschijnlijk was het huwelijk in Mexico-Stad mislukt en was de echtgenoot die ze in Europa probeerde te vergeten een Mexicaan. Ze had laten doorschemeren dat haar echtgenoot haar niet kon vergeven dat ze een *gringa* was en dat hij zich in Mexico bleek te schamen dat hij met een Amerikaanse was getrouwd, al had ze haar best gedaan zich te gedragen zoals hij dacht dat een vrouw die met een Mexicaan was getrouwd zich hoorde te gedragen. Uit haar verhalen leidde ik af dat de affaire in de States aardig opwindend was geweest en in Mexico-Stad een totale mislukking. Hoe dan ook, ze had de flat ingericht, comfortabel, uitbundig gedecoreerd. De slaapkamer was helemaal wit, de gordijnen waren wit, er lag een witte chenille spreid over het bed en zelfs de wekker naast het bed was wit. De bar had ze gedecoreerd met die posters en met kleine chiantiflesjes, die in hun strooi-

en rokjes aan de lijst van het plafond hingen. Ook stond er een comfortabele bank met een hoop kussens, kennelijk om op te gaan liggen als ze moe werd van de barkrukken en onderuitgezakt probeerde zowel het huwelijk als de scheiding te vergeten. Geholpen had het allemaal niet veel, want ondanks de uitbundige decoratie en die sfeer van wittebroodsweken in haar flat was ze naar Europa afgereisd van de zes maanden huur die ik haar vooruit had betaald. Ik sliep nu in het bed waar zij eerder al haar hoop op had gevestigd. Een van haar speelse toevoegingen aan het interieur was dat ze twee *banderillas* in de bult van de stier op het affiche achter de bar had geprikt, die met bijna onzichtbare draadjes aan het plafond waren bevestigd. Het was al met al een pittoreske bedoening, met die gelithografeerde stieren met hun speren en die bruidssuite waar ik in sliep. Bovendien beschikte ik over een medicijnkastje met een nagenoeg complete collectie crèmes en deodorants. Het nadeel was dat het, als ik een slecht humeur had, allemaal op me overkwam als verstikkend gezellig, en ik me verloor in reconstructies van de onvermijdelijke scènes die zich hier hadden afgespeeld toen mijn huisbazin nog wanhopig probeerde haar huwelijksproblemen te vergeten. De muren van de flat waren niet bepaald dik: ik hoorde het stel boven, een magere, pezige Rus die maître d' was in een balalaikarestaurant en die getrouwd was met een vrouw met enorme gouden ringen in haar oren, of de reclameman in het appartement naast mij; de deur van zijn flat verdween regelmatig uit het zicht door de ongelezen kranten die op zijn stoep bleven liggen; achter mij woonden twee meisjes die in een vliegtuigfabriek werkten, ze waren allebei even blond als blozend en deelden hun flat. Dat waren de huurders die ik zo nu en dan zag. Wie er verder woonden heb ik nooit kunnen achterhalen; ik hoorde fragmenten

uit hun levens: hun tinkelende ijsblokjes, de uitlaat van hun auto's, of 's nachts een terloops 'godverdomme' als iemand iets brak. Ze waren niet schuw of zo, ze deden niet speciaal hun best om onzichtbaar te blijven; maar iedereen die hier in de stad woonde, merkte ik, had iets onzichtbaars.

Ik nam een hete douche en ging slapen. Af en toe reed er een auto langs; af en toe floot er een vogel in een boom. Ik voelde me niet verloren, wanhopig of ongelukkig in het donker. Mijn keel deed een beetje zeer, maar dat was omdat ik te veel rookte: het leek me nogal ironisch als dat mijn enige zorg zou zijn, daar in het donker. Ik kwam nu een jaar of vijf in deze stad, werkte een paar maanden voor een van de grote studio's en ging dan weer terug naar New York. Het had z'n voordelen. Ik voelde me niet, althans, dat dacht ik, verheven boven de zaken die de mensen hier bezighielden. Op dit moment was de stad vol mensen die met een intense, onvermoeibare, haast broeierige passie in bed lagen te denken hoe ze beroemd konden worden als ze dat niet al waren, of nog beroemder als ze het al waren; rijk als ze niet al rijk waren en nog rijker als ze het al waren; machtig als ze het nu niet waren en nog machtiger als ze het al waren. Er waren momenten waarop de intensiteit waarmee ze daarnaar verlangden indruk op me maakte. Zo nu en dan leken die verlangens mij zelfs heel even gerechtvaardigd. Maar ik vond, of had in elk geval de afgelopen jaren dat ik hier kwam en ging gevonden, dat het uiteindelijk iets belachelijks en futiels had – zelfs bij de mensen die alles hadden wat anderen die het niet hadden ook zo graag wilden. Waarom dat zo voelde was niet makkelijk uit te leggen. Het kon mijn eigen blindheid, mijn eigen onverschilligheid zijn